

DOMMENS VELSIGNELSE

22. desember 2020

Domssøndagen

En preken som ikke blir holdt

Uranienborg

Når Menneskesønnen kommer i sin herlighet, og alle englene med ham, da skal han sitte på sin trone i herlighet, 32 og alle folkeslag skal samles foran ham. Han skal skille dem fra hverandre, som en gjeter skiller sauene fra geitene, 33 og stille sauene på sin høyre side og geitene på sin venstre. 34 Så skal kongen si til dem på sin høyre side: «Kom hit, dere som er velsignet av min Far, og ta i arv det rike som er gjort i stand for dere fra verdens grunnvoll ble lagt. 35 For jeg var sulten, og dere ga meg mat; jeg var tørst, og dere ga meg drikke; jeg var fremmed, og dere tok imot meg; 36 jeg var naken, og dere kledde meg; jeg var syk, og dere så til meg; jeg var i fengsel, og dere besøkte meg.» 37 Da skal de rettferdige svare: «Herre, når så vi deg sulten og ga deg mat, eller tørst og ga deg drikke? 38 Når så vi deg fremmed og tok imot deg, eller naken og kledde deg? 39 Når så vi deg syk eller i fengsel og kom til deg?» 40 Og kongen skal svare dem: «Sannelig, jeg sier dere: Det dere gjorde mot én av disse mine minste søsken, har dere gjort mot meg.» 41 Så skal han si til dem på venstre side: «Gå bort fra meg, dere som er forbannet, til den evige ild som er gjort i stand for djevelen og hans engler. 42 For jeg var sulten, og dere ga meg ikke mat; jeg var tørst, og dere ga meg ikke drikke; 43 jeg var fremmed, og dere tok ikke imot meg; jeg var naken, og dere kledde meg ikke; jeg var syk og i fengsel, og dere så ikke til meg.» 44 Da skal de svare: «Herre, når så vi deg sulten eller tørst eller fremmed eller naken eller syk eller i fengsel uten å komme deg til hjelp?» 45 Da skal han svare dem: «Sannelig, jeg sier dere: Det dere ikke gjorde mot én av disse minste, har dere heller ikke gjort mot meg.» 46 Og disse skal gå bort til evig straff, men de rettferdige til evig liv. (Matt 25,31-46)

Det kommer en dom. Takk, Gud, det kommer en dom. Siden mange av dere neppe synes det er spesielt fint å tenke på dommens dag, så vil jeg skrive noe om dommens velsignede nødvendighet. Hvordan dommen ser ut fra Guds side, vet jeg ikke. Men jeg tror at dommen er mest nødvendig for kjærlighetens skyld, ikke for rettferdighetens skyld. Og jeg tror den også er mer nødvendig for menneskets skyld enn den er for Guds skyld. Dom er bra både for ofre og skyldige.

- Dom for ofrenes skyld. Den som har vært utsatt for vold, overgrep, alvorlig undertrykkelse, omsorgssvikt, krigshandlinger, skal en gang bli løftet opp og få sin rett. Kanskje dere kan forestille dere smerten ved en henlagt sak når skylden er åpenbar? Kan dere kjenne maktesløsheten når ondsinnet mobbing ikke blir stoppet? For alle ofres skyld skal ansvaret bli synlig. En gang skal de som ble bøyd ned få sin oppreisning. Hvis et menneskeliv betyr noe, så må det å krenke eller ødelegge et menneskeliv også bety noe. Dommen gir ofrene verdighet.
- Dom for de skyldiges skyld. Det hører med til menneskets verdighet å bli holdt ansvarlig for livet sitt. Det er ikke alt jeg orker å bære. Men samtidig vil jeg at livet skal ha tyngde, at det skal bety noe om jeg gjorde rett eller galt, bygde opp eller rev ned. Det finnes mange formildende omstendigheter, det gjør det virkelig. Men et oppgjør som bare baseres på formildende omstendigheter, gjør livet mitt vektløst og tar ikke ondskap på alvor. Dommen gir de skyldige verdighet.

Hva med meg? Er jeg en skyldig eller er jeg et offer?

- Er jeg en av disse minste som først og fremst *trenger* at noen viser meg godhet, gir meg mat og klær, besøker og trøster meg? Noen av dere vil kjenne at dere har blitt herjet med av dette livet og av mennesker dere har møtt. Noen alvorlig.

- Eller er jeg blant dem som gikk forbi, som ikke gjorde det gode når jeg hadde kraft og mulighet til det. En som burde ha alle forutsetninger for å *gi omsorg* og som derfor skal holdes ansvarlig.

Kanskje er jeg både offer og skyldig, samtidig? Uansett har mitt liv tyngde. Jeg betyr noe, på godt og vondt. Slik er det å være et voksent ansvarlig menneske.

Hvis begge deler er sant om meg, at jeg er både ofre og skyldige, da er jeg kommet i et avhengighetsforhold til Jesus, som er både dommer og frigjører. Jeg er avhengig av at Jesus, som holder meg ansvarlig, samtidig ser på meg med barmhjertighet. Jeg vil bli dømt! Og samtidig er straffen allerede sonet. Jeg er skyldig, men samtidig dekket av Guds nåde. Denne nåden er større enn skylden.

Frikjennelsen og nåden tar imidlertid ikke bort et milligram av det alvorret som ligger i *domsgrunnlaget*. I Jesu tale blir domsgrunnlaget knyttet til vår barmhjertighet eller manglende barmhjertighet mot hans lidende små søsken. Her er det snakk om å gi bort mat, skaffe klær, gå på besøk. Å elske med en praktisk og utholdende kjærlighet. Ikke over evne, men likevel med alt vi har og eier. Det er det vi prøves på. Det er livets krav. Det er bare å gå i gang. Det er alvor. Men du skal få slippe å gå i gang med det for øye å unnsnippe en straff. Den er allerede sonet. Du er fri til å elske!